

nie tylko po prostu

PRASA W PRL W DOBIE „ODWILŻY” (1955–1958)

Konferencja odbędzie się

w dniach 23–24 listopada 2015 r.
w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki
„Przystanek Historia”,
Warszawa, ul. Marszałkowska 21/25

PROGRAM

23 listopada, 2015

9.00–9.10 – otwarcie konferencji

9.10–11.10 – sesja I

ODWILŻ – WŁADZA – DZIENNIKARZE

komentator: **prof. dr hab. Wiesław
Władyka** (Uniwersytet Warszawski)

dr Jacek Wojśław (Uniwersytet
Gdański) – Centralny aparat partyjny
wobec prasy: próby zmiany strategii
propagandowej po II Zjeździe PZPR
(marzec 1954 – marzec 1956)

dr Paweł Sasanka (Instytut Pamięci
Narodowej, Warszawa) – Centrum władzy
wobec prasy (1956–1957)

Michał Przeperski (Instytut Pamięci
Narodowej, Warszawa / Instytut Historii
PAN) – Środowiska dziennikarskie
w latach 1956–1957

dr Andrzej Zawistowski (Instytut
Pamięci Narodowej, Warszawa / Szkoła
Główna Handlowa) – Dwutygodnik
„Przedpole” i jego krąg 1954–1955

dyskusja

11.10–11.30 – przerwa kawowa

11.30–13.30 – sesja II, część 1

PISMA MŁODEJ INTELIGENCJI

komentator: **dr Paweł Sasanka**
(Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa)

dr Magdalena Żmijkowska
(Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn)
– Okoliczności powstania i pierwsze lata
funkcjonowania „Warmii i Mazur”

prof. dr hab. Krzysztof Tarka
(Uniwersytet Opolski) – „W marszu”
pismo społeczno-kulturalne młodzieży
opolskiej (1956–1957)

Przed kioskiem „Ruchu”, 13 marca 1956 r. Mieszkańcy Warszawy czytają
prasowe doniesienia o śmierci Bolesława Bieruta, I sekretarza KC PZPR, zmarłego
w Moskwie 12 marca 1956 r.

Fot. Wiesław Prażuch, ze zbiorów Muzeum Narodowego

**INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ**

dr Maciej Fic (Uniwersytet Śląski, Katowice) – Tygodnik „Przemiany” – popaździernikowa odwilż z perspektywy Górnego Śląska

dr Łukasz Garbal (Muzeum Literatury im. Mickiewicza, Warszawa) – Okoliczności zamknięcia „Po Prostu”

dyskusja

13.30–14.30 – przerwa

14.30–16.30 – sesja II, część 2

PISMA MŁODEJ INTELIGENCJI

komentator: **prof. dr hab. Tomasz Mieleczarek** (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce)

dr Eryk Krasucki (Instytut Pamięci Narodowej, Szczecin / Uniwersytet Szczeciński) – Tygodnik „Ziemia i Morze” (1956–1957) i (od)budowa lokalnej tożsamości

dr hab. Elżbieta Wojcieszek (Instytut Pamięci Narodowej, Poznań) – Czasopisma poznańskich studentów w czasie „odwilży”

dr Konrad Knoch (Uniwersytet Gdański / Europejskie Centrum Solidarności, Gdańsk), Krzysztof Łuczkiwicz (Uniwersytet Gdański) – Dwutygodnik „Uwaga” w latach 1957–1958

Krzysztof Filip (Instytut Pamięci Narodowej, Gdańsk) – Gdańskie „Kontrasty” i ich wpływ na wydarzenia Polskiego Października na Wybrzeżu Gdańskim

dyskusja

16.30–16.45 – przerwa kawowa

16.45–18.15 – sesja III

PERPSEKTYWA REGIONALNA

komentator: **dr Eryk Krasucki** (Instytut Pamięci Narodowej, Szczecin / Uniwersytet Szczeciński)

prof. dr hab. Tomasz Mieleczarek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce) – Prasa częstochowska w okresie odwilży październikowej (1955–1957)

prof. dr hab. Zbigniew Zaporowski (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) – Efemerydy wydawnicze lubelskiego Października („Nowiny Uniwersyteckie”, „Pod wiatr”, „Pro et Contra”)

dr Katarzyna Zawadka (Instytut Pamięci Narodowej, Lublin) – Lokalna prasa lubelska wobec „odwilży”

dyskusja

24 listopada, 2015

9.00–10.30 – sesja IV

WOKÓŁ CENZURY

komentator:
prof. IH PAN dr hab. Krzysztof Kosiński (Instytut Historii PAN)

dr hab. Bogusław Gogol (Wyższa Szkoła Bankowa, Gdańsk) – Przełom czy kontynuacja? Cenzura w obliczu Polskiego Października 1956

dr Kamila Kamińska (Uniwersytet Warszawski) – Cenzura państwowa wobec „Tygodnika Powszechnego” w okresie odwilży

prof. UAM dr hab. Jan Galant (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań) – Wielka nieznajoma. Reportaże na łamach tygodników literackich w okresie Października

dyskusja

10.30–10.45 – przerwa kawowa

10.45–12.15 – sesja V

REGIONALNE PISMA PARTYJNE

komentator: **dr Konrad Rokieki** (Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa)

dr Katarzyna Maniewska (Instytut Pamięci Narodowej, Bydgoszcz) – *Byliśmy bici z dwóch stron...* „Gazeta Pomorska” – organ prasowy KW PZPR w Bydgoszczy w okresie przełomowego 1956 r.

dr Marcin Bukała (Instytut Pamięci Narodowej, Rzeszów) – „Nowiny Rzeszowskie” wobec „odwilży” w województwie rzeszowskim (1955–1957)

dr Marcin Markiewicz (Instytut Pamięci Narodowej, Białystok) – „Gazeta Białostocka” w okresie „odwilży” (1956–1957)

dyskusja

17.15–19.15 – dyskusja panelowa

MIĘDZY SWOBODĄ A KONTROLĄ. PRASA W DOBIE ODWILŻY

Uczestnicy: **prof. UW dr hab. Andrzej Chojnowski** (Uniwersytet Warszawski), **prof. dr hab. Andrzej Friszke** (Instytut Studiów Politycznych PAN), **dr Łukasz Garbal** (Muzeum Literatury im. Mickiewicza, Warszawa), **dr Eryk Krasucki** (Instytut Pamięci Narodowej, Szczecin / Uniwersytet Szczeciński)

12.15–12.30 – przerwa kawowa

12.30–14.00 – sesja VI

PRASA KATOLICKA

komentator:
prof. dr hab. Andrzej Friszke (Instytut Studiów Politycznych PAN)

Andrzej W. Kaczorowski (Warszawa) – Nie tylko „Instynkt państwowy”. „Słowo Powszechne” – dziennik Stowarzyszenia PAX (1955–1958)

prof. US dr hab. Tomasz Sikorski (Uniwersytet Szczeciński) – Prasa centralna Stowarzyszenia PAX wobec „polskiego października” 1956 r.

Jan Olaszek (Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa) – Nowy początek. Prasa ruchu „Znak” 1956–1958

dyskusja

14.00–15.00 – przerwa

15.00–17.00 – sesja VII

PRASA ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH

komentator: **prof. UW dr hab. Andrzej Chojnowski** (Uniwersytet Warszawski)

Adam Suławka (Uniwersytet Warszawski) – Prasowa działalność wydawnicza mniejszości rosyjskiej w Polsce w dobie „odwilży”

prof. UG dr hab. Grzegorz Berendt (Instytut Pamięci Narodowej, Gdańsk / Uniwersytet Gdański) – „Folks-Sztyme” 1956–1957. Od gazety KC PZPR do organu TSKŻ

Filip Gończyński-Jussis (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) – Destalinizacja i „odwilż” w tygodniku „Przyjaźń”

Edyta Krężolek (Instytut Pamięci Narodowej, Kielce) – „Za Wolność i Lud”. Związek Bojowników o Wolność i Demokrację i jego organ prasowy w okresie „odwilży”

dyskusja

17.00–17.15 – przerwa kawowa